



Бранећи идеју о повратку земље у војни врх НАТО-а после више од четири деценије, Саркози је истакао учешће Француске у мисијама у Босни, на Косову и у Авганистану. Одлука коју је протекле недеље саопштио председник Никола Саркози, о повратку Француске у војну команду НАТО-а, названа је историјском. Она је је, пре свега, симболична.

Шеф државе је, одлучно и уз одговарајуће гримасе, из петних жила бранио ову одлуку којој су се у земљи супротставиле све главне опозиционе снаге, али и они десничари одани деголовој традицији. Четрдесет и три године након што је славни генерал повукао земљу са командних функција Северноатлантске организације, са образложењем да жели да сачува независност од САД, Саркози је на путу да промени ову јединственост Француске у свету, коју су његови претходници брижљиво гајили. Де Голова одлука је допринела да Француска заузме посебно место у хору западних земаља, као алтернатива политици коју је водила Бела кућа, што је њеној дипломатији омогућило шире маневарско поље.

Не треба сметнути с ума да је Француска 90 одсто у НАТО-у и да никада није ни излазила из ове војне организације, чији је један од оснивача. Француска је увек задржала своје место у политичком врху алијансе. На терену је као чланица НАТО-а учествовала у бомбардовању Југославије и све више се укључивала у њене операције, од Босне и Косова до Авганистана, до те мере да је постала четврта земља по доприносу у људима и буџету.

Она је, дакле, присутна политички и оперативно, али у војној команди готово да нема представника и то је оно што Саркози жели да исправи, истичући да је у националном интересу да земља учествује у формирању војне стратегије највеће светске војне организације, која броји 26 чланица, од којих 21 европских. Еволуција Француских односа са НАТО-ом последњих деценија ишла је у правцу потпуне интеграције, па ова одлука није неочекивана.

Питање је, међутим, шта добија, а шта губи. О том питању постоји дубоки раскол на француској политичкој сцени. Док Саркози и његови барјактари, министар спољних послова, Бернар Кушнер и министар одбране, Ерве Морен, истичу да ова одлука неће довести у питање националну независност, наводећи да ће Француска задржати независну контролу над својим нуклеарним наоружањем, противници, међу којима су бивши премијери Доминик де Вилпен и Лионел Жоспен, као и бивши министар спољних послова, Ибер Ведрин и бивши министар одбране, Ален Ришар, указују да ће Француска, напротив, изгубити свој јединствен глас и потпасти под утицај САД.

Шеф државе је инсистирао да улазак у војну команду неће много променити постојећи поредак ствари, али промена је, јасно је из реакција, симболична. Истицање независности Француске, ма како било симболично, ишло је на руку њеном имиџу и њеној дипломатији, а неколико места у команди НАТО-а јој неће донети више утицаја на међународној сцени, већ би, напротив, могле да изазову сумњу у њену независност од америчке политике. Заступници повратка истичу, међутим, војне предности – учешће у развијању доктрина – и индустријски профит – развијање нових система наоружања.

Велико питање је и да ли Саркози овим симболичним приближавањем НАТО-у подрива концепт европске одбране или га снажи, као што хоће да увери јавност. Европска одбрана, која споро напредује, ризикује да се нађе у другом плану. Већина европских чланица НАТО-а, нарочито оних које су се налазиле унутар Совјетског Савеза, верује, пре свега, у амерички „кишобран“ када је у питању њихова безбедност.

Остаје и питање праве мисије НАТО-а, која је мутирала по завршетку хладног рата. Саркози је бранио интервенционизам, сличним тоном којим се изражавала претходна америчка администрација. “Од 1992. године, извлачећи закључке из новог стања у свету, ишли смо са НАТО-ом у Босну, па на Косово, након што смо поразили Србију Милошевића (...)”, рекао је Саркози.

Представљајући се као неко ко брани принцип националног интегритета, Саркози је направио разлику између Грузије и Босне и Херцеговине. “Босански проблем је решен захваљујући америчким снагама, док је проблем у Грузији решен политичком вољом Европе. Да ли Европа жели да је оставимо на миру, или Европа жели мир? Избор је јасан”, поручио је, додајући да је Француска имала „понижавајуће искуство“ са теоријом „оставите нас на миру“, што је алузија на њену уздржаност на почетку ратова у бившој Југославији.

Симболични повратак у „породицу“

Пише: Ана Оташевић
петак, 13 март 2009 16:55

Улога НАТО-а је, може се закључити, да заведе мир на „континентима и у земљама које имају амбицију да буду остављене на миру“, а у којима „једног дана избије рат“. Северноатлантски савез је за Саркозија „симбол заједнице која дели исте вредности“, односно „вредности западне демократије“. У светлу опасности од нових претњи попут тероризма, ширења нуклеарног наоружања и напада на сателитске и информатицке системе („Национална територија би могла сутра да буде нападнута, као и наших савезника“) потребно је знати „ко вам је породица“.

„Услов за независност је знати којој породици припадате, јер усамљена земља, земља без пријатеља, нема никакав утицај“, поручио је нацији, истичући да су „наши савезници и пријатељи западна породица“. Одговарајући имплицитно Вилпену, он је рекао да НАТО не води „рат цивилизација“, наводећи, као пример, аргумент који је често истицала администрација бившег америчког председника Била Клинтона, да је војни савез „притекао у помоћ муслиманима у Босни и на Косову, против притиска (Слободана) Милошевића“. „То је историјска истина коју свако може да констатује“, инсистирао је француски председник.